

ב"ה

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

שיחות • אגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

תתקט

ערב שבת קודש
פרשת מקץ / חנוכה
כ"ז בכסלו ה'תשע"ב

יוצא לאור עלידי
מכון ליובאוויטש שעליד
צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו - המרכז

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

כ"ז בכסלו ה'תשע"ב – ד' בטבת ה'תשע"ב

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	כ"ז בכסלו	הלי מכירה פרק יט-כא.	הלי סנהדרין פרק יא.	מל"ת רנג.
ש"ק	כ"ח בכסלו	פרק כב-כד.	פרק יב.	מל"ת רנג.
א'	כ"ט בכסלו	פרק כה-כז.	פרק יג.	מל"ת רנב.
ב'	ל' בכסלו	פרק כח-ל.	פרק יד.	מל"ת רנב.
ג'	א' בטבת	הלי זכיה ומתנה.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	פרק טו.	מ"ע רמה.
ד'	ב' בטבת	פרק ד-ו.	פרק טו.	מ"ע רמה.
ה'	ג' בטבת	פרק ז-ט.	פרק יז.	מ"ע רמה.
ו'	ד' בטבת	פרק י-יב.	פרק יח.	מ"ע רמה.

זמני השבוע*

תאריך	עלות השחר**		זמן זריחת החמה	זמן ק"ש	חצות היום והלילה	מנחה גדולה	שקיעת החמה***	הכוכבים צאת
	לפני הזריחה 120 ד'	לפני הזריחה 72 ד'						
ו', כ"ז בכסלו	4.32	5.21	6.46	9.07	11.40	12.10	4.40.9	5.08
ש"ק, כ"ח בכסלו	4.33	5.21	6.46	9.07	11.40	12.10	4.41.5	5.08
א', כ"ט בכסלו	4.33	5.21	6.47	9.08	11.41	12.11	4.41.9	5.09
ב', ל' בכסלו	4.34	5.22	6.47	9.08	11.41	12.11	4.42.6	5.09
ג', א' בטבת	4.34	5.22	6.48	9.09	11.42	12.12	4.43.2	5.10
ד', ב' בטבת	4.34	5.23	6.48	9.09	11.42	12.12	4.43.8	5.10
ה', ג' בטבת	4.35	5.23	6.48	9.10	11.43	12.13	4.44.5	5.11
ו', ד' בטבת	4.35	5.23	6.49	9.10	11.43	12.13	4.45.2	5.12

* הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.
 ** לגבי זמן עלות השחר הנהוג בבב"ד קיימות שלוש דעות. הבאנו את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להחמיר לפי העניין.
 *** זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדה"ז בסידורו ('סדר הכנסת שבת') מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת ממנה "בכמו ארבע מינוטין" (לשון אדה"ז שם. שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה).

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת	ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ
מקץ / חנוכה	5:21	4:05	5:22	4:19	5:20	4:08	5:24	4:23
ויגש	5:25	4:09	5:26	4:23	5:24	4:12	5:28	4:28

עורך ראשי: מנחם מענדל ברוד • **עורך:** נחמיה קפלון • **הגהה:** יוסף-יצחק אולידורט

מו"ל: מכון ליובאוויטש שעליד צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו – המרכז

יו"ר: הרב יוסף-יצחק הכהן אהרונוב

כתובת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840, טל' 03-9607588, פקס: 03-9606169

www.chabad.org.il דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il ISSN 0793-7474 אינטרנט:

להאיר את החושך, ומוסיף והולך

ההבדלים בין נרות החנוכה לנרות המקדש נובעים מכך שבזמן של חושך אי־אפשר להסתפק בעבודה רגילה, כל אחד בעצמו, אלא יש לפעול במסירות נפש, מבלי להתפעל, להארת החוץ והחושך • דווקא נרות חנוכה – גדולה מעלתם מנרות המקדש, שלכן יהיו קיימים גם לעתיד לבוא, והם במספר שמונה שלמעלה מההיקף, ומגיעים עד "שמו הגדול" שלפני הצמצום • משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

הנרות, ועשה הקב"ה נס ומצאו "פך אחד של שמן שהיה מונח בחותמו של כהן גדול", אבל, השמן שבפך "לא היה בו אלא להדליק יום אחד, נעשה בו נס והדליקו ממנו שמונה ימים", ולזכר נס זה מדליקים נרות בכל שמונת ימי החנוכה?²

אך מבלי הבט על כך שנרות חנוכה באים מנרות המקדש – חלוקים הם בכמה דברים:³

(א) בבית המקדש היה מספר הנרות שווה תמיד, ואילו בחנוכה מוסיפים בכל לילה עוד נר.

(ב) בבית המקדש היו מדליקים את הנרות ביום דווקא, כשהיה מואר היטב, ואילו נרות חנוכה מדליקים משתשקע החמה!¹

(ג) נרות המקדש היו בפנים, ואילו נר חנוכה – "מצוה להניחה על פתח ביתו מבחוץ"¹.

(ד) מצות נרות המשכן והמקדש היתה בזמן שלא היה קיים מחסור אצל בני־ישראל בגשמיות: במיוחד בזמן המשכן במדבר – ניתנו לבני־ישראל כל צרכיהם, מזונם היה "מן", "לחם מן

א. עומדים¹ אנו ימים אחדים לפני חנוכה, שהוא זמן של ניסים.

– אצל חסידים חוגגים גם היום־טוב די"ט כסלו שהוא גם זמן של ניסים, אבל, היום־טוב דחנוכה "מבוגר" מי"ט כסלו קרוב לאלפיים שנה.

ב. מצוותה של חנוכה היא – להדליק נרות, להאיר אור.

כיצר יוצרים אור? – נוטלים שמן או עץ (וכיוצא־בזה), דבר גשמי, ומחממים אותו, עד שמתבטלת גשמיותו ("עס ווערט אויס גשמי"), ומתחיל להאיר בכל הסביבה.

והנה, הנרות שמדליקים בחנוכה באים מהנרות שהיו מדליקים בבית המקדש: בבית המקדש היו מדליקים נרות בכל לילה. אבל, בזמן שבו אירע נס חנוכה לא היה שמן טהור להדליק את

(1) רוב השיחה (סעיפים ביה) הוגהה ע"י כ"ק אדמו"ר, ונדפסה (באידיש) בלקו"ש ח"א ע' 89 ואילך. נאמרה בקשר עם ה"דינער" השנתי של ישיבות תומכי תמימים ליובאוויטש. וראה שיחת יום ה' פ' האיזנו, וא"ו תשרי ס"ח (לעיל ע' 20). וש"נ.

(2) שבת כא, ב.

(3) ראה גם מכתב כ"ג כסלו שנה זו (אגרות קודש כ"ק אדמו"ר ח"ז ע' פח ואילך), ובהנסמן שם.

בזמן כזה לא די בכך שהאדם יאיר בתוך ביתו בלבד, דכיון שברחוב שורר חושך, וחשכת הרחוב יכולה לחדור גם לתוך הבית, יש צורך להקדיש השתדלות להאיר את הרחוב. ולכן מדליקים נרות חנוכה משתקע החמה (כששורר חושך), ו"על פתח ביתו מבחוצץ" – בכדי להאיר את הרחוב.

לא די בכך שהאדם ידליק נרות על שולחן האכילה או על שולחן הכתיבה, ויפתח את הדלת כדי שהאור יתפשט גם לרחוב, אלא צריך הוא להדליק את הנרות אצל הפתח, כלומר, שצריכים להקדיש השתדלות להאיר את הרחוב.

כמו כן לא מספיק מספר הנרות של לילות הקודמים, כיון שלא יכולים להסתפק בכך שלא היתה ירידה, ונמצאים עדיין באותו מצב כמו אתמול, אלא צריכים לילך בעילוי אחר עילוי.

ד. הסך-הכול של כל האמור לעיל:

בזמן שהחושך גדול – אין להתפעל מהחושך השורר ברחוב, אלא אדרבה, יש לילך מתוך מסירת-נפש להאיר את הרחוב, ולהוסיף בכל יום יותר ויותר אור, עד שיביאו עוד שמן טהור וזך¹⁰.

ואופן הפעולה בזה הוא:

א) אין להסתפק במידת האור שהאירו אתמול, אלא, יש להוסיף בכל יום תוספת אור. היום – נר אחד, מחר – שנים, מחרתיים – שלשה, וכן הלאה. להתחיל מיד בהדלקת נרות רבים – אי אפשר לדלג ולקפוץ בפתאומיות, ולכן מתחילים בנר אחד, אבל צריכים להיות מוכנים מיד להדליק מחר שני נרות, ומחרתיים שלשה וכו'.

ב) אין להסתפק בכך שמאירים את הבית ובמילא יהיה מואר ברחוב, אלא יש להקדיש השתדלות להאיר את הרחוב.

ג) הגישה לפעולה זו צריכה להיות מתוך מסירת-נפש, דוגמת עניין הנס – למעלה מן הטבע. גם אם מסתכלים עליו "בעין עקומה" ("מיט אַ קרומער אויג") – אין לו להתפעל מזה, כי אם, להתעסק במסירת נפש במילוי השליחות שהטיל עליו הקב"ה.

השמים⁴, מים היה להם מבארה של מרים⁵, וגם לבושיהם גדלו עמם והיו נקיים תמיד⁶.

וכמו כן בנוגע לזמן המקדש בימי שלמה (שאז היתה מצות הדלקת המנורה בבית המקדש) – שבזמנו שרר שלום. אף אחד לא נלחם בבני-ישראל, אדרבה, אומות העולם העלו להם מס⁷, ובני-ישראל ישבו לבטח "איש תחת גפנו ותחת תאנתו"⁸.

ודוגמתו ברוחניות – שהרי כאשר אין דאגות גשמיות, אזי מתמסרים לגמרי לתורה ומצוות, דברים רוחניים, דברים יהודיים ("אידישע זאַכן").

מה שאין כן נרות חנוכה קשורים עם זמן שבו היתה הארץ נתונה תחת ממשלת יון, והצבא היהודי היה קטן במספר. ודוגמתו ברוחניות – שלא נמצא אז שמן טהור אפילו בשביל לילה אחד.

ג. כל החילוקים הנ"ל קשורים זה בזה:

כאשר המצב הוא טוב בגשמיות, ובמילא גם ברוחניות, כנ"ל – שכן, כאשר יש לו ליהודי הרחבה בגשמיות, נותן הוא ביד פתוחה וביד רחבה בשביל עניינים רוחניים – אין צורך במלחמה ובמסירת-נפש.

ואז מספיק שבכל יום יהיה אותו מספר, ואין צורך להוסיף בכל יום עוד, כיון שכל העניינים מתנהלים כרגיל ("עס גייט אַלץ נאַרמאַל").

כמו כן אין צורך להקדיש השתדלות להאיר את הרחוב, כיון שהרחוב, העולם, אינו חשוך. המנורה דלקה בבית המקדש, ובמילא האיר אור גם ברחוב. מה שאין כן בזמן שהמצב קשה, בזמן של מלחמות, ולא רק מלחמות עם יונים, אלא גם עם יהודים מתיונים⁹ (שהרי בתקופה ההיא היו יהודים כאלה שלא דגלו בבית המקדש, לא דגלו בעצמאות, אלא, רצו להתבולל בקרב היונים) – במצב קשה כזה נתן הקב"ה את המצוה של נרות חנוכה. בזמן כזה דרושה מסירת נפש.

4) בשלח טו, ד.

5) פרש"י חוקת כ, ב.

6) פרש"י עקב ח, ד.

7) ראה מלכים א ט, טו ואילך.

8) שם ה, ה.

9) ב"ק פב, ב.

10) ראה ח' הר"ן שבת שם.

ז. הנקודה¹² העיקרית של שבת זו היא – היותה שבת חנוכה¹³.
 הגמרא¹⁴ מספרת: "מאי חנוכה . . . שכשנכנסו יוונים להיכל טמאו כל השמנים שבהיכל, וכשגברה מלכות בית חשמונאי ונצחום וכו' לשנה אחרת קבעום ועשאום ימים טובים וכו'".
 הנס דחנוכה היה שמצאו שמן טהור להדליק את נרות בית המקדש, והשמן דלק שמונה ימים.

ה. וזהו מה שתובעים אצל כל אחד ואחד מישראל – שידע שהוא "שגריר" ("אַמבאַסאַדאָר") של הקב"ה לפעול אור וחום בגשמיות שבחלקו בעולם, להאיר את עצמו וגם את סביבתו.
 ואופן הפעולה בזה – לא להסתפק במה שפעל אתמול, אלא להוסיף בכל יום עוד אור. צריך לדעת מה פעל אתמול, כדי לדעת כמה עליו להוסיף היום.

תובעים מכל אחד ואחד מישראל – שידע שהוא "שגריר" של הקב"ה לפעול אור וחום בגשמיות שבחלקו בעולם, להאיר את עצמו וגם את סביבתו

ולכן קבעו חכמים את ברכת "שעשה ניסים" על הדלקת הנרות, כיון שזהו עיקר הנס והיום-טוב של חנוכה.
 והיינו, שהעבודה בחנוכה היא להדליק נרות, להאיר ("מֵאֶכָן לִיכְטִיק"). אנו נמצאים בגלות, ברחוב שורר חושך. זמן הדלקת נר חנוכה הוא משתחשך¹⁴ – ואז הולכים ומאירים. זוהי עבודה בדרך מלמטה למעלה¹⁵.
 אין זה גילויים בדרך מלמעלה למטה.

וכאשר הולכים בדרך זו – הליכה במסירת נפש, מבלי להסתפק במה שהאיר בעצמו, ומבלי להסתפק במה שכבר פעל – ישנה ההבטחה שסוף־סוף יהיה אמנם כן, שהרחוב יהיה מואר, ובכל עת וזמן בתוספת אור, עד שמוצאים שמן טהור כדי להדליק בבית המקדש.

ו. האמור לעיל היתה גם הנהגת כ"ק מו"ח אדמו"ר בקשר ובשייכות לשייכות תומכי תמימים:
 כאשר כ"ק מו"ח אדמו"ר ייסד וניהל ישיבות תומכי תמימים – נטע בקרב תלמידי הישיבה שני דברים: (א) שלא יסתפקו בעבודתם עם עצמם, אלא יאירו גם את הרחוב, עד שהאור יגיע לכל יהודי. (ב) שלא יסתפקו במה שפעלו אתמול, אלא יוסיפו בכל יום יותר אור.

ושני דברים אלו תובעים גם אצל כל אחד ואחד מישראל: (א) להאיר לא רק את עצמו ואת בני ביתו, אלא גם את סביבתו. (ב) עד כמה שפעל בעבר – לא יהיה שבע רצון מזה, אלא ירצה להוסיף עוד יותר, וכשירצה באמת – אזי "רצון יראו יעשה"¹¹.

* * *

12) מכאן עד סוף השיחה (מלבד ס"ט) הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר (באידיש), ונדפס בלקו"ש ח"ב ע' 481 ואילך. במהדורה זו ניתוספו עוד כמה ציוני מ"מ, וכמה פרטים מהנחה בלתי מוגה.

13) ורא' לזה – מקריאת המפטיר דשבת חנוכה, שדוחה כל הענינים דר"ח וכו' בשביל חנוכה (מהנחה בלתי מוגה).

14) שבת כא, ב.

15) ראה גם תורת מנחם – התוועדויות ח"ד ס"ע 35.

16) ראה גם שיחת נר ה' דחנוכה דאשתקד ס"ב (תורת מנחם – התוועדויות ח"ג ע' 180). וש"נ.

17) ראה גם סה"מ מלוקט ח"ו ע' סג ואילך. וש"נ.

11) תהלים קמה, יט.

הרשב"א²³ שהיקף שבעה הוא היקף מבפנים והיקף שמונה הוא היקף מבחוץ²⁴, דהיינו מקיף נעלה יותר, שלזה מגיעים דווקא על-ידי נר חנוכה, עבודה בכוח עצמו.

וזוהו גם כן הטעם שמסיימים בתפלת "ועל הניסים" בתיבות "להודות ולהלל לשמך הגדול": "שמו הגדול" – קאי על האור שלפני הצמצום, כידוע²⁵ בעניין "עד שלא נברא העולם היה הוא ושמו בלבד"²⁶, שהכוונה בזה היא לאור שלפני הצמצום, הנקרא "שמו הגדול". ולמדריגה זו מגיעים על-ידי נרות חנוכה דווקא.

ויתרה מזה: "להודות ולהלל לשמך הגדול" – לשון "בהלו נרו"²⁷, שעל-ידי נרות חנוכה ממשיכים ומאירים ב"שמו הגדול", שהוא עניין ההמשכה מ"אתה קדוש" ב"שמך קדוש" ומ"אתה אחד" ב"שמך אחד"²⁸, ועל-פי זה נמצא, שנרות חנוכה מגיעים (לא רק בבחינת "שמו הגדול", "שמך קדוש", אלא גם) במדריגת "אתה קדוש".

י. ההוראה מזה:

יש להאיר את החושך, להתייצב בחוץ ולהאיר את החושך, וזאת – על-ידי שמן טהור, ובדרך מלמטה למעלה, ו"מוסיף והולך".

וכיון²⁹ שעל-ידי עבודה זו פועלים "להודות ולהלל לשמך הגדול" (כנ"ל), הרי מובן, שכאשר אוחזים במדריגה זו, פועלים בדרך ממילא גם בעניינים הפרטיים שנוספים ביום שבת קודש זה – י"ט כסלו, שבת פרשת וישב וכו'. אבל, העבודה העיקרית היא בנקודה העיקרית של יום שבת קודש זה – להאיר את החושך בדרך מלמטה למעלה, ומוסיף והולך.

(משיחות יום ג' פ' וישב, כ"א כסלו, ה'תשי"ג, ו"פ וישב, שבת חנוכה, ה'תשט"ז. תורת מנחם כרכים ז עמ' 227-230; ט"ו עמ' 295-298)

(23 ח"א ס"ט.)

(24 ראה גם סד"ה בכ"ה בכסלו שנאמר בהתועדות (לעיל ע' 294).

(25 ראה ספר הערכים חב"ד (כרך ד) ערך אוא"ס (ה) ע' תלח ואילך. ו"ש"נ.)

(26 פדר"א רפ"ג.)

(27 איוב כט, ג. וראה תו"א וישב ל, א. ובכ"מ.)

(28 ראה סה"מ מלוקט ח"ד ע' עד. ו"ש"נ.)

(29 קטע זה – מהנחה בלתי מוגה.)

ונרות חנוכה – משתחשך¹⁸.

שני העניינים ד"חוץ" ו"חושך" מורים על עניין שאינו קדושה, כיון שקדושה היא אור – היפך החושך, וענינה לעשות דירה לו יתברך – היפך החוץ, עניין של פנים.

נרות המקדש מדליקים מבעוד יום ומבפנים, כיון שזוהו גילוי בדרך מלמעלה למטה. נרות חנוכה מדליקים משתחשך ומבחוץ, כיון שעניינה הוא בדרך מלמטה למעלה, להאיר גם את החושך ואת החוץ.

וסדר העבודה בזה – לא כדעת בית שמאי¹⁴ ש"פוחת והולך כפרי החג", אלא "מוסיף והולך", ו"מעלין בקודש", שבכל יום מדליקים נר נוסף, מאירים יותר ויותר ("מען מאכט ליכטיקער און ליכטיקער"), עד "ולילה כיום יאיר"¹⁹.

ט. לכאורה יש מקום לחשוב, דכיון שנרות חנוכה הם בזמן הגלות ובדרך מלמטה למעלה – פחותה מעלתם ממעלת נרות המקדש, שהרי עד היכן יכול נברא להגיע בכוח עצמו?

אבל לאמיתו של דבר, מצינו מעלה בנרות חנוכה על נרות המקדש – שנרות חנוכה מגיעים למעלה יותר, ומצד זה בכוחם להאיר גם את החושך ואת החוץ:

על הפסוק²⁰ בהעלותך את הנרות, אמרו חז"ל²¹ "שלך גדולה משלהם", "הקרבות כל זמן שבית המקדש קיים הן נוהגין, אבל הנרות לעולם אל מול פני המנורה יאירו"²² ופירש הרמב"ן¹⁹ לא רמזו אלא לנרות חנוכה שמונאי שהיא נוהגת אף לאחר חורבן בגלותנו, ונמצא שהם קיימים לעד – הן בזמן הבית, הן בזמן הגלות והן לעתיד לבוא. ועניין זה ישנו דווקא בנרות חנוכה ולא בנרות המקדש.

וזוהו הטעם שמצינו שנרות המקדש היו שבעה נרות, מה שאין כן נרות חנוכה הם שמונה נרות – על-פי המבואר בתשובת

(18 ראה גם רד"ה בכ"ה בכסלו שנאמר בהתועדות (לעיל ע' 287).

(19 תהלים קלט, יב.)

(20 בהעלותך ח, ב.)

(21 פרש"י עה"פ.)

(22 במדב"ר פט"ו, ו.)

חיזוק התשוקה לביאת המשיח

'מוסיף והולך' בעניינים המביאים את הגאולה בפועל

כיוון שנוסף לכך שדורנו זה הוא דור האחרון של הגלות, סוף הגלות, דור הראשון של הגאולה, התחלת הגאולה, נמצאים אנו בימי סגולה השייכים לגאולה... יש להוסיף מיום ליום (כהוראת ימי חנוכה ש"מכאן ואילך מוסיף והולך" – ובאופן של פעולה נמשכת גם לאחרי ימי חנוכה, שהרי, "מעלין בקודש ו(על אחת כמה וכמה ש)אין מורדין") בעניינים המביאים את הגאולה בפועל ובגלוי. ומהם: חיזוק האמונה, התשוקה והציפייה לביאת המשיח, עד כדי כך שכל זמן שמשיח צדקנו עדיין לא בא בפועל ובגלוי, ימיו חסרים, כדברי יעקב שאפילו מאה ושלושים שנה הם "מעט", כיוון שעדיין לא באה הגאולה בפועל.

ועוד ועיקר: להוסיף בלימוד והפצת פנימיות התורה (והתורה בכלל – עניינו של יעקב), שמן (רזין דרזין) שבתורה, באופן שמאיר "על פתח ביתו מבחוץ", "יפוצו מעינותיך חוצה", "עד דכליא רגלא דתרמודאי". וכפשוט – ההוספה במבצע חנוכה כפשוטו, כולל גם עריכת התועדויות של שמחה, כדעת הרמב"ם שימי חנוכה הם "ימי שמחה והלל", והוספה בקיום המנהג דנתינת מעות חנוכה וכיוצא בזה.

(משיחת ש"פ מקץ, שבת חנוכה ה'תשנ"ב – ספר השיחות תשנ"ב, כרך א, עמ' 201-208)

רמז ברור לקץ הגאולה

[...] הטעם שבניישראל (השקועים באחכה לו בכל יום שיבוא) מחפשים בכל מצווה ויום טוב את השייכות עם ביאת המשיח – כיון שבימות המשיח יהיה שלימות הגילוי דאמיתית העניין במצווה ויום טוב זה...

ועל דרך זה מובן גם בנוגע לפרשה שקוראים בשבת חנוכה: מיד כשיהודי שומע בקריאת התורה את המילה "מקץ" – מתעורר הוא: אהה! זה מרמז על קץ הגלות, וקץ הימים וקץ הימין. קץ הגאולה! לאחר מכן כאשר הוא קורא ושומע את הפטרה – "ראיתי והנה מנורת זהב כולה גו" – הוא שומע מיד שמדובר בנוגע לגאולה העתידה!

(ש"פ מקץ ה'תשנ"א – התועדויות תשנ"א כרך ב' עמודים 65-66)

הגאולה תבוא במהירות גדולה מכפי שמשערים!

כל הוספה בענייני יהדות בחיי היום יום, כולל גם הוספה ביום זה עצמו, בזמן המנחה לגבי התחלת היום, ובזמן הדלקת נר חנוכה לגבי זמן המנחה, ממהרת ומזרזת עוד יותר את הגאולה האמיתית והשלימה עלי ידי משיח צדקנו שתבוא במהירות גדולה יותר מכפי שמשערים, תיכף ומיד ממש... וממשיכים לחגוג את ימי החנוכה כולם יחדיו "בנערנו ובזקנינו גו' בבנינו ובבנותינו", מנער ועד זקן, מזקן ועד נער, ומנער קטן עד לזקן מופלג, עד מאה ועשרים שנה – בארצנו הקדושה, בירושלים עיר הקודש, וב"מקדש אדני כוננו ידיך". ועוד והוא העיקר – תיכף ומיד ממש.

(משיחת כ"ה בכסלו ה'תשנ"א – התועדויות תשנ"א, כרך א, עמ' 41)

מרכז שידורי חב"ד

יוזמה של עסקן חסידי ושני בחורים צעירים הביאה להעברת דברי הרבי החל מיו"ד שבט תש"ל ועד כ"ז אדר"א' תשנ"ב לכל קצווי תבל * מכתבו של שד"ר הרבי, החסיד הרב רייטשיק, שחזה את רעיון השידורים כבר בשנת תשכ"ה * "חידוש ב"ופרצת" – האפשרות לשמיעת דברי רבותינו נשיאנו ברגע כמימרא בכל קצוות תבל! * ולמי אמר הרבי: שתזכה לשדר שמישיח מגיע

משמשת העובדה ששומעים את הדברים הנאמרים כאן מעבר לים ובכל קצווי תבל – בכל המקומות שהתקשרו באמצעות האמצעים שנתחדשו לאחרונה, שעל-ידם אפשר לשמוע את הדברים.

500 מוקדים!

יוזם הרעיון היה הרה"ח ר' יצחק (איצ'קע) גנזבורג ז"ל, מחשובי עסקני אנ"ש בארץ-הקודש. לקראת יו"ד שבט תש"ל ביקש הרב גנזבורג לנסות להעביר שידורי חסידי מהתוועדות הרבי, שהיתה אמורה להתקיים במוצאי שבת י"א שבט. הוא בא בדברים עם הת' שמואל שי' ריבקיין (אז מתמימי 770), שהיה בעל חוש טכני מפותח. אליו הצטרף הת' חיים-ברוך שי' הלברשטם (אף הוא מתמימי 770 באותה תקופה), מי שלימים נעשה מנהל 'חדר השידורים' ("מרכז שידורי חב"ד" – wlcc) – שדרכו נוהלה העברת השידורים במשך כל השנים הבאות.

מאז, מיו"ד שבט תש"ל עד כ"ז אדר תשנ"ב, זכו מאות ואלפים מאנ"ש לשמוע את ההתוועדות והשיחות של הרבי בריבזמן. המערכת בתחילתה נתנה מענה לארבעה מרכזים (כפר חב"ד, אנגליה, שיגון וקליפורניה). עם הזמן השתכללה והלכה,

פריצת הגבלות הטבע

מעלת ההתוועדות באופן שנשמעים הדברים בכל העולם על-ידי שידור בדוגמת "וראו כל בשר" דלעתיד-לבוא. – זה היה תוכן השיחה שבה פתח הרבי את ההתוועדות שהתקיימה ביום חמישי ד' במרחשוון תשל"ז, אור ליום ו' ערב שבת-קודש פרשת נח, זמן בלתי שגרתי להתוועדות, כפי שהרבי עצמו התבטא (לקוטי שיחות כרך לה עמ' 240): "התוועדות בזמן זה היא, לכאורה, דבר חידוש..."

בין השאר הסביר הרבי:

כדי שדברי רבותינו נשיאנו עליהם חוזרים [במהלך ההתוועדות] יומשכו מחדש לעולם – ונשמע כל השומעים תקלוט זאת מיד... משתדלים לעשות זאת בימי החול באמצעות הטלפון, כדי שהדברים יישמעו ברגע כמימרא בכל קצווי תבל גם על-ידי גוף הגשמי, ובפרט שישנם גם עניינים הנוגעים למעשה בפועל ומובן שיפה שמיעתם שעה אחת קודם.

גם בו' תשרי תשל"א (שיחות-קודש תשל"א כרך א' עמ' 62) הצביע הרבי על כך שכדוגמה להבטחה "ופרצת ימה וקדמה וצפנה ונגבה", שפירושו "ופרצת" פריצת מדידות והגבלות הטבע –

ובשנת תשנ"ב הגיעה למספר שיא של 500 מוקדים, שבהם היה אפשר להאזין לדברי הרבי בשידור חי.

לאחר כל שידור היו חברי צוות חדר השידורים כותבים לרבי דו"ח מפורט. הנה לדוגמה אחד מהם:

נת[קבל] ות[שואות] ח[ן].

ודבר בעתו –

בהמשך דההתעודות "דויעקב הלך לדרכו".

אזכיר על הציון.

"ב"ה י"ג תשרי ה'תשל"ג

"כ"ק אדמו"ר שליט"א

"מצורף בזה רשימת הערים והמדינות השומעים

"כפר חב"ד, לונדון, אוסטרליה, שיקגו, לוס אנג'לס, בולטימור, מונטריאול, טורונטו, דטרויט, מיאמי, מינאפוליס, ניו הייזן, נשוויל טנסי, דאלס, קליוולנד, פיטסבורג, יוסטון, מילאן, פריס, מנצ'סטר.

"מכפר חב"ד ביקשו להזכיר לרפונ[אה] ש[למה] את ... שנפצעה בתאונת דרכים, נמצאת בבית הרופאים בלינסון לניתוח בראש.

"כן עשינו בערב [ב] יו[ם] הכפ[ורים] שידור מהברכה אחרי מנחה לערים בארצות הברית והסביבה.

"השמיעה היתה טובה מאוד.

"חיים ברוך בן צבי' רחל הלברשטם".

לדו"ח זה השיב הרבי במענה קודשו, כאשר על הקטע הראשון צייני:

ות[שואות] ח[ן] ת[שואות] ח[ן] על הסידור ועל

ההודעה.

לבקשת הברכה כתב: "אזכיר ע[ל] הצ[יון]".

במענה על דו"ח השידור מל"ג בעומר תשל"ז כתב הרבי:

ות[שואות] ח[ן] ת[שואות] ח[ן] וכו'

אזכיר ע[ל] הצ[יון]

הנתנו לצדקה היום

הלמדו מתורתו של רשב"י

(עכ"פ המועתק במכתבי).

הכוונה היא למכתבו המיוחד של הרבי מפסח שני תשל"ז, שבו הוראות מיוחדות על תורה וצדקה וכו' (לקוטי שיחות כרך יז עמ' 505-507), וכן דברי הזוהר שנעתקו שם (בעמ' 505) ובסיום המכתב (עמ' 507).

במענה נוסף של הרבי, בקשר לתמונה מסויימת

רק דברים טובים

בהזדמנויות רבות הזכיר הרבי במהלך התוועדויות או שיחות את העובדה שברובזמן נשמעים הדברים עליידי יהודים רבים, המתאחדים יחדיו באמצעות תורה המאחדת את כולם.

בחודש תשרי תשל"ח, בתקופה שבה הרבי לא היה בקו הבריאות, יצא לסיור במסדרון עם הרופא. חדר השידורים הושאר פתוח וממנו נשמעה מוזיקה חבדי"ת. הרבי הציץ ואמר בחיוך לרופא, תוך כדי שיחה: "מכאן יוצאים רק דברים טובים".

בשמחת תורה תנש"א עמד ר' חיים ברוך במסדרון אחרי ההקפות. כשהרבי שב לחדרו מההקפות בירך את רח"ב: "שתזכה להודיע שמשח הגיע!".

בסגנון זהה זכה ר' יעקב לאקס, חסיד קרעטשניף, שסייע לשדרג את חדר השידורים. כאשר הוצג לפני הרבי בירכו הרבי: "שתזכה לשדר שמשח הגיע".

שידור ברדיו – דבר בעתו

סיפר הרה"ח ר' חיים ברוך הלברשטם: "בערב ראש השנה, כשהרבי היה נוסע לאוהל, היה לוקח עמו את כל רשימת דו"חות השידורים של כל השנה, והיה קורא אותם על הציון..."

"בחודש כסלו תשל"ב, כשהייתי בחדרו של הרבי ב'חידות', הצעתי לעשות את כל השידורים גם בתחנות רדיו בעיר ניו יורק, והרבי אמר 'ס'איז אַ גלייכע זאַך, אָבער ס'איז נאָך נישט געקומען די צייט פאַר דעם' [= זה דבר נכון, אך השעה עדיין

אינה כשרה לכך].

"בהמשך, כבר בפורים של אותה שנה, נתן הרבי רשות לרב יעקב־יהודה העכט לקיים ברדיו שידור של ההתוועדות המרכזיות, ולמסור באנגלית נקודות מתוך השיחות – בין שיחה לשיחה. מאז כל התוועדות מרכזיות של הרבי שודרה בתחנת הרדיו היהודית WEVD.

"לאחר האירוע הבריאותי, בשמיני־עצרת תשל"ח, החל הרבי לומר את השיחות מחדרו הקדוש במוצאי שבת. כך גם לאחר שהרבי החל לצאת אל החסידים – הוסיפו ההתוועדות ה'שבתיות' להתקיים במוצאי שבת בזאל הגדול, וסדר זה נמשך עד שבת פרשת שמות תשמ"מ.

"בכל אותה תקופה שודרה ברדיו מחצית השעה הראשונה של ההתוועדות, במסגרת תכניתו השבועית של הרב יוסף ויינברג. הרבי היה מתחיל את ההתוועדות במכוון באופן כזה שחצי השעה הראשונה של ההתוועדות תהיה משודרת ברדיו.

"למעשה, משנת תשל"ח ואילך, נעשו כל שידורי הרדיו של ליובאוויטש מתוך 'חדר השידורים'. עד אז היה הרב ויינברג נוסע לאולפן התחנה במנהטן. הסדר בשידורים אלו היה כך: כאשר הרבי היה מתוועד בשבת, חציו הראשון של השידור הוקדש לחזרה על נקודות מהתוועדות הרבי. גם כאשר הרבי לא התוועד באותה שבת היה הרב ויינברג חוזר על נקודות משיחות אחרות של הרבי. כמו־כן היה הרב ויינברג מוסר את הוראותיו של הרבי מאותה תקופה. חציו השני של השידור היה מוקדש לשיעורו השבועי של הרב ויינברג בספר התניא.

"באופן קבוע היה הרבי מקשיב לשידור זה. מעניין לציין כי פעמים רבות אירע שתוך כדי השידור היה הרבי מוציא פתק על־ידי אחד המזכירים, ובו הוראה עבור הרב ויינברג להדגיש הוראות ונקודות מסוימות" (קובץ לחיזוק ההתקשרות – י"ג תשרי תשע"ב, ועד תלמידי התמימים העולמי, עמ' 48).

הנה דוגמה מקטע הפתיחה של שידורו של הרב ויינברג (כאן בתרגום מיידיש):
 "שבוע טוב מאזיני רדיו יקרים, כמו בכל שבוע בשעה זו מגיש לכם ה'ועד להפצת חסידות' תוכנית

בת שני חלקים: החלק הראשון הוא שיעור בספר הקדוש, התניא. החלק השני הוא תוכן משיחות קודש של האדמו"ר מליובאוויטש.

"מוסר השיעור בספר התניא ומעביר השיחות קודש הוא הרב ר' יוסף הלוי ויינברג, המוכר מאוד למאזינינו.

"ועתה בכבוד גדול הרב ויינברג..."

(כשנבצר מהרב ויינברג למסור את השיעור, היה מחליף אותו הרב משה־פנחס הכהן כ"ץ ע"ה, אף הוא חבר ה'ועד להפצת חסידות').

כל צמא לכו למים

הרעיון להעביר את דברי הרבי באמצעות הטלפון לא היה חדש. במכתבו של הרה"ח השד"ר המופלא איש האשכולות החסיד רבי מנחם־שמואל־דוד הלוי רייטישיק, מקליפורניה, להנהלת צא"ח משנת תשכ"ה (התפרסם בחודש ניסן תשנ"ב בקונטרס 'לב לדעת' עמ' 21), הוא כותב:

"ב"ה ער"ח סיון תשכ"ה

"כבוד הנהלת צא"ח

"שלום וברכה!

"הנני לעורר אתכם שאפשר לסדר שיהיה ביכולת לשמוע התוועדות דכ"ק אדמו"ר שליט"א ב"ב תמוז הבא־עלינו לטובה בכל מקומות שירצו. כמו שתראו בהמצורף, זה על־ידי טעלעפאן, ממילא צריכים להתדבר עם הטעלעפאן־קאמפאני [=חברת הטלפונים] אצלכם. בפה [=אצלנו] אמרו לא [משום] שהמיקראפאן צצריכים לזה צריכים לשלם בעד זה 15 השקלים בכל פעם, (וכמו כן בכל המקומות צריכים מיקראפאן), כל הפרטים שבזה תתוודעו מהטעלעפאן־קאמפאני, רק רצוני לעורר אודות כמה פרטים,

"א) המחיר בכל מקום ומקום הוא חוץ מהמיקראפאן הנ"ל הוא לאנגדיסטענץ־רעיט [=שיחת חוץ בינלאומית] בעד כל שעה, רק היות שכמה ערים ישתתפו בזה, ממילא ירצו המחיר דקאנפערעץ־קאל [=של שיחת ועידה], ולכן צריכים להשתדל אצלם שייקחו רק המחיר דרעגולער קאלסן [=שיחה רגילה], צריכים להסביר להם שהערים המשתתפים בזה אינם

... באופן יוצא מן הכלל הורו לקבל מקופת כ"ק אד"ש אלף ל"י לכיסוי הגירעון משידור כ"ף מנחם-אב".

הרבי אף ביקש לברר למה היו הפרעות או הפסקות בשידורים (אף זה בשיחת הרב חודקוב עם הרב וולף – אדר ב' תש"ל):

"נתקבלה הידיעה כי השידור בפורים נפסק באמצע. יש למצוא הסיבה בלי בליטות..." (כלומר, בלי להבליט שבדקים את הסיבה. יש אומרים שהכוונה היתה לבדוק אם יש בסיס לחשש שגורמי שלטון הפריעו לשידורים מפאת הביקורת שהרבי השמיע בנושא 'מיהו יהודי').

בשנים תשל"ה היתה התחדשות בארגון השידורים בארץ, ומוקד השידורים עבר לירושלים. ת"ו, שם הופקד בידי הרב אליעזר שי' ליכטנשטיין. (המענות והתייחסויות הרבי המתפרסמים כאן לראשונה – באדיבות ארכיון 'חדר השידורים', הרב חיים-ברוך שי' הלברשטם והת' מנחם-מענדל שי' אייזנבך).

רוצים לדבר אחת עם חברתה.

"ב) אפשר לסדר שיהיה ביכולת לומר לחיים כ"ק (דבר זה ממילא) אבל בשעת השיחות של כ"ק מסתמא יהיה צריכים לסגור הרעציווער [=המקלט], כי באם לאו, ישמעו אצל ההתוועדות אם ידברו מי שהוא באיזה מקום.

"ג) היות שכל הדבור הוא עלידי טעלעפאן, אפשר יש ביכולת לסדר זה גם חוץ למדינה.

"מסתמא תשתדלו מיד בזה, ואבקש להודיע לי מהנשמע בזה, מצד לאס-אנדזשעלעס הנני מוכן ומזומן להשתתף בזה.

"הנני מצפה לשמוע מכם אודות זה,

"לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות

"מנחם שמואל דוד רייטשיק"

השידורים לארץ-הקודש

בשיחתו הטלפונית של הרב חודקוב עם הרב אפרים וולף מה' באלול תשל"ב ('מי תמימים') נמסר:

מינוי ל'התקשרות'

אפשר לקבל את גיליון 'התקשרות'

ישירות הביתה באמצעות הדואר

מינוי לשנה: 177 ש"ח (ב-4 תשלומים)

מינוי לחצי שנה: 88 ש"ח (ב-2 תשלומים)

את השם, הכתובת והתשלום יש להעביר לפי הכתובת:

'התקשרות', מחלקת המנויים, ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840.

כמו-כן אפשר להירשם בטלפון ולשלם בכרטיס אשראי, בטל' 072-2770130

פרשת מקץ

כי נשני אלקים... כי הפרני אלקים (מא, נא, נב)

מפרש הרב המגיד:
'אפרים' ו'מנשה' מסמלים את עבודת הצדיק ועבודת הבעל-תשובה. בשניהם מופיע טעם קריאת שמותיהם על מעשיהם שבעבר: "כי נשני... כי הפרני". וכדלהלן:
אפרים - מלשון "כי הפרני אלקים", היינו עבודת הצדיק: הצדיק "פרה ורבה", ומתחזק בעבודתו כתוצאה מתורתו, תפילתו וקיום המצוות שלו עד עתה.
מנשה - מלשון "כי נשני אלקים", היינו עבודת הבעל-תשובה: אדם ש'שכח' את הקב"ה, וכשנותן ליבו לחזור בתשובה, הרי תוקף וחוזק עבודת ה' שלו, הוא בגלל שבעבר 'שכח' זאת.
נמצאנו למדים: הצדיק עובד את ה' כתוצאה מעבודת ה' שלו בעבר, ואילו הבעל-תשובה עובד את ה' מהעדר עבודת ה' בעבר.

(אור תורה בראשית פר' ויחי דף כ' ע"ב)

לכו אל יוסף, אשר יאמר לכם תעשו (מא, נה)

אשר יאמר וכו': לפי שהיה יוסף אומר להם שימולו, וכשבאו אצל פרעה ואומרים: כך הוא אומר לנו... אמר להם: ...כל אשר יאמר לכם תעשו... (רש"י)

כל ישראל נקראו על שם יוסף, ככתוב (תהילים פ) "נוהג כצאן יוסף".
יוסף, גם בהיותו מלך במצרים, ערוות הארץ, לא הפריעוהו ענייני המלוכה מלעבוד את ה' יתברך. ולא עוד, אלא גם הכריח את אנשי מצרים ("ערוות הארץ") שימולו (ועד שפרעה עצמו ציווה עליהם לשמוע בקולו של יוסף), על-אף היותם שטופי זימה, ובזה הכניע את בחינתם (ראה מורה נבוכים ח"ג פל"ה).
כך כל אדם הנמצא ב'מצרים' במשמעותה הרוחנית, בין יהודים הרחוקים מאוד מיהדות, עליו להתחזק בתורה ובמצוות, ולא עוד, אלא שעליו להשפיע עליהם ולקרבם לתורה ולמצוות.

(לקוטי שיחות כרך י, עמ' 141)

וירא יעקב כי יש שבר במצרים (מב, א)

פירש הרב המגיד ממזריטש:
יעקב ראה שיש ניצוצי קדושה במצרים, שנפלו לשם בסוד 'שבירת הכלים', ולכן יש צורך לרדת למצרים כדי להעלות את הניצוצות האלה לקדושה.

(אור תורה בראשית דף יט עמ' ב)

הלכות ומנהגי חב"ד

אחר־כך, במשך כשעה, לימוד מאמר חסידות. לאחר חזרת הש"ץ: הלל שלם, קדיש תקבל. שיר של יום, קדיש יתום.

מוציאים שני ספרי־תורה. בראשון קוראים לשבעה עולים בפרשת השבוע – מקץ. לאחר מכן, מניחים את ספר־התורה השני על הבימה ואומרים חצי קדיש. הגבהה וגלילה, ואחר־כך קוראים למפטיר בספר השני בפרשת נשא "ביום הרביעי..."⁵. הגבהה וגלילת ספר שני. הפטרה: "דני ושמחי" (זכריה ב, ד־ד, ז). קרא הפטרה אחרת – קורא אחריה 'דני ושמחי', ואם נזכר אחר הברכות – קורא אותה בלא ברכה.⁵

המולד: יום ראשון בבוקר, בשעה 7:20 ו־17 חלקים. מברכים "ראש־חודש טבת, ביום השני וביום השלישי". אין אומרים 'אב הרחמים'. יום התוועדות (ובית־רשאת). ובוודאי אפילו בשבתות החורף יש לחלק ההתוועדות או לסדרה באופן כזה, שיוכלו המשתתפים בה להמשיך ההתוועדות בסעודת שבת בבתיהם.⁶ מנחה. אין אומרים 'צדקתך'.

יום ראשון

כ"ט בכסלו, ה' דחנוכה – ערב ראש־חודש

מוציא שבת־קודש: אין מאחרים תפילת ערבית כל־כך כמו בכל מוצאי שבת־קודש⁵, ובפרט מצד שהלילה ליל 'ניטל' (כדלהלן) ויש לסיים את המאמר בזמן.

כשמדליקים נר חנוכה בבית־הכנסת אחרי

שניים מקרא ואחד תרגום: למנהג רבותינו, קוראים 'ראשון' או גם 'שני' ביום חמישי בלילה. ביום שישי אחרי חצות, קוראים את כל פרשת השבוע שמו"ת. לאחריה קוראים את שתי ההפטרות: הפטרת הפרשה "ויקץ שלמה", והפטרת שבת חנוכה (הנקראת בפועל) "רני ושמחי". למנהג רבותינו קוראים את הפטרת "ויקץ שלמה" ביום שישי, ואת הפטרת "רני ושמחי" בשבת בבוקר לפני התפילה, אחרי שקוראים שוב שמו"ת את ה'שביעי'.

שבת־קודש פרשת מקץ

כ"ח בכסלו, ד' דחנוכה

* אין לזמר "הנרות הללו" בשבת¹. אבל מזמרים את סיומו "על ניסוך..."².

* מי שבירך ברכת־המזון בשתי הסעודות הראשונות של השבת, ואמר 'ועל הניסים' אך שכה לומר 'רצה', ונזכר לאחר שהתחיל ברכת 'הטוב והמטיב' (אפילו אמר רק מילת 'ברוך' בלבד³) – חוזר לראש, ואומר 'רצה', אבל אין צריך להזכיר 'ועל הניסים'⁴.

שחרית. אמירת תהילים בציבור בהשכמה.

(1) בש"פ מקץ, שבת חנוכה תשמ"ב, לאחר השיחה הראשונה, אמר הרבי "שבת זאגט מען ניט [=בשבת אין אומרים] "הנרות הללו" (נשמט מההנחה בלה"ק, אך נמצא בהנחות הת' מהתוועדות זו), ומאו לא שרו זאת עוד בבית־חינו בשבת.
(2) כפי שהחל הרבי פעמים רבות, כמו בשבת חנוכה תנש"א ותשנ"ב (ראה 'בית חיינו' משבתות אלה).
(3) שו"ע אדה"ז סי' קפח ס"ט. סידור אדה"ז.
(4) שו"ע אדה"ז סי' קפח סעיף יד. ולכאורה גם לדעתו אין איסור להזכיר. (ריכוז הדעות בנושא בס' בירור הלכה תנינא אר"ח ח"א עמ' שעא).

(5) לוח כולל־חב"ד.

(6) אג"ק כרך י עמ' ד, ועיי"ש עמ' סט.

עד חצות לילה¹⁴ (בתל-אביב: 11:40)¹⁵.
 לדעת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו¹⁶ צריך להיות
 המנהג בכל מדינה לפי ליל אידם של רוב הגויים
 (הנוצרים) במדינה זו¹⁷ בזמן הזה, דהיינו בארץ
 הקודש בערב זה.
 * ביום זה הגיעו לביתם החסידים שנאסרו עם
 מאסרו הראשון של אדמו"ר הזקן בשנת תקנ"ט,
 ונקבע ליום התוועדות ושמה¹⁸.

14) כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ, לוח 'היום יום' זו טבת.
 צ"ב אם נהגו להימנע מלימוד מתחילת השקיעה (כמנהג רוב
 עדות החסידים' שבלוח דבר בעתו. ובס' נטעי גבריאל שם פ"ב
 הע' ט' כתב שכן מנהג חב"ד. וצ"ב מקורו), או מצאת הכוכבים
 בלבד [וראה ב'התקשרות' גיליון רפג עמ' 18 וגיליון שלג עמ' 19
 בנדון. וכל עוד יש ספק בזה, יש לנהוג כדברי הרבי (אג"ק ח"ד
 עמ' שנב): "וכיוון שלעניין ביטול תורה חידוש גדול הוא, ולכן
 אין לך בו אלא חידושו".

15) לעניין עונה ראה בשערי הל' ומנהג ח"ד עמ' קלב, ודין
 בזה ב'התקשרות' גיליון תש"ו עמ' 18, ומסקי שעכ"פ אין ראייה
 משם להחמיר בליל טבילה אחר חצות.

16) לקוטי-שיחות הנ"ל. ומצוין שזה דלא כדמשמע בס' 'דרכי
 חיים ושלוש' ס' תתכ"ה. אג"ק ח"ג עמ' קכ. ח"ד הנ"ל.

17) במכתב כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו: "לשמועתו שבארה"ק
 ת"ו אין נוהגין בזה כלל (ובטח שמע זה מבר-סמכא ביותר
 ז"א שהרבי מפקפק בזה) - אם נכונה השמועה, אולי אפשר
 לומר הטעם, שכיוון שפשטה שם (מלבד תקופות קצרות,
 כידוע) ממשלת הישמעאלים, ותלוי בשר של מעלה, לא היה
 מלכתחילה עניין לניטל שם. ובמילא אין החשש דלהוסיף
 חיות" - אג"ק ח"ג הנ"ל. וכנראה בא רק ללמד זכות, שהרי
 באג"ק ח"ד הנ"ל מורה פרטים בהנהגה זו לשואל מירושלים
 ת"ו. ובשיחת כ' כסלו התשל"ז (הנחת הת' סל"ח, בלתי מוגה)
 נאמר: "תלוי אם יש במקום זה עניין של ע"ז. ולכן במקומות
 כמו מרוקו ותימן לא נזהרו בני'טל, כיוון שאינם קשורים עם
 הנוצרים" [זאת למרות שהנוצרים (הצרפתים) שלטו במרוקו
 בדורות האחרונים]. ולכן, בארה"ק יש הרבה ע"ז וחגאותיהם
 נערכות ברעש גדול, ברור שיש להיזהר בזה. ואכן בין אנ"ש
 בארה"ק כיום נפוץ ומקובל להיזהר בזה בפשיטות. וראה קובץ
 'מוריה' גיליון קסא ובלוח 'דבר בעתו' ביום זה, בעניין מנהגי
 ישראל בליל ניטל בכלל, ובארה"ק בפרט.

18) 'כרם חב"ד' גיליון 4 ח"א עמ' 18. וראה שם בהמשך
 הדברים. ובשיחת מוצאי זאת חנוכה תשל"ד סוס"ג מבאר בזה
 מה שמצאנו מאמרי-חסידות שמצויין עליהם תאריך אמירתם
 "יום ה' דחנוכה" (כגון בהמשך 'מים רבים - תרל"ו', ראה
 במפתח שבסוף הספר), אף שציון כזה מופיע רק אם נאמר
 המאמר בשבת, ביום-טוב או במאורע מיוחד.

מעלת נר ה' דחנוכה בכלל - להאיר גם 'בחוף', כיוון שיום
 זה לעולם אינו חל בשבת (שם). בשיחת נר ה' דחנוכה תש"מ
 נתבארה מעלת היום, שבו לראשונה רואים התחלת הוספת

ערבית, נוהגים להדליקו לפני עלינו⁷. המדליק -
 יוודא שאמר 'אתה חוננתנו', ואם שכח לאומרה -
 יאמר תחילה את התיבות 'ברוך המבדיל בין קודש
 לחול'. אחר-כך מבדילים.
 הסדר בבית: הבדלה, גר-חנוכה, ויתן לך⁸.
 * הרבי מציע לתת הערב הוספה מיוחדת ב'דמי
 חנוכה⁹.

הלילה - ליל 'ניתל'¹⁰: מה שנוהגים שלא
 ללמוד¹¹ בליל 'ניתל', ביאר כ"ק אדמו"ר מהורש"ב
 נ"ע הטעם, שהוא 'כדי שלא להוסיף חיות' [ב'אותו
 האיש', שהוא זמן לידתו, ובההולכים בשיטתו
 עתה¹²]. פעם אמר: "אינני מחבב את המתמידים
 ששמונה שעות¹³ אלו נוגעות בנפשם". והוא רק

7) כך נהגו במניין של כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו.
 8) ספר-המנהגים.

9) ספר-השיחות תשמ"ח ח"א עמ' 163, וסה"ש תש"נ ח"א עמ'
 194 ("בליל הרביעי או החמישי". וכיוון שרביעי הוא בש"ק,
 נשאר רק ליל מוצש"ק).

10) ברשימות היומן' עמ' שיג, שסה, ב'היום יום' זו טבת ובס'
 השיחות תש"נ ח"א עמ' 192 - נכתב בת"ו (כמו במחזור ויטרי
 הל' שחיטה ס' פ, בתרומת הדשן ס' קצה, ובד"מ יו"ד סו"ס
 קמח - במהדורות ללא צנורה. מאידך באג"ק ח"ג עמ' קכ
 וח"ד עמ' שנב, ובאגרת שבלקוטי-שיחות חט"ו עמ' 545, כמו
 בס' המנהגים טירנא בהגהות המנהגים ס' יד, בכפתור ופרח
 פ"י ובלבוש יו"ד שם - נכתב בטי"ת). וכתב הרבי בלקוטי-
 שיחות שם: ניטל - רמו להעדר, וי"א ניתל - מלשון נתלה,
 הוא [=כינוי ל]זמן לידת אותו האיש (נאטאל בלטינית = לידה).

11) [אבל לומדים את המשניות של האבלים לאחר התפילה,
 ואומרים 'ויתן לך' כרגיל]. גם חסידות אין לומדים. בשידור
 הרדיו בלילה זה שהיה מיועד בקביעות לשיעור התניא
 שנאמר ע"י הרה"ח ר' יוסף וינברג, הורה לו הרבי לספר
 סיפורים מרבותינו נשיאנו - כ"ז מגיליון 'כפר חב"ד' מס'
 646 עמ' 15 (כאמור ברשימות היומן' עמ' שסה: "גם דא"ח
 לא היה [אדנ"ע] לומד [ב'ניתל']], וגם לא למיגרס", ולא כאמור
 ברשימות' קודמות, רשימות היומן' עמ' שיג, בשם אדמו"ר
 מהורש"ב נ"ע, שאי-הלימוד בניתל אינו שייך ללימוד חסידות.
 ואולי בדרגת לימוד החסידות של רבותינו נשיאנו הוא עניין
 אחר, שאין ממנו ניקה, ולכן מסופר ברשימות היומן' עמ'
 שסה הנ"ל שהצמח-צדק למד בלילה זה, אבל כש'הזכירו לו"
 - הפסיק). ואולי משום כך אמר הרבי פעם שיחה קצרה בליל
 ניטל (התוועדות תש"נ ח"ב עמ' 59).

12) לקוטי שיחות כרך טו עמ' 554.

13) ב'היום יום עם הערות וציונים" ח"א, מציע לפרש זאת,
 היות 'וסדר נגלה' בליובוויטש נמשך 8 שעות (קונטרס עץ
 החיים ס"פ כב), הכוונה שאינו מרוצה מאלה המתעקשים
 להשלים את מניין השעות גם ביום זה.

יום שלישי, א' בטבת
ז' דחנוכה - ב' דראש־חודש
נוהגים כדאמול. בשחרית, בקריאת התורה
קוראים לרביעי בפרשת נשא: "ביום השביעי".

יום רביעי,

ג' בטבת, זאת חנוכה

קוראים לכהן: "ביום השמיני... מלאה קטורת",
ללוי עד "בן פדהצור". לישאל: "ביום התשיעי...
(עד אחר תחילת פרשת בהעלותך): כן עשה את
המנורה".

על כל אחד ואחת לנצל את יום 'זאת חנוכה':
להשלמת נתינת דמי־חנוכה (מי שטרם נתן -
"לחטוף" עוד בחנוכה, וכל המקדים הרי זה
משובח), וגם מי שכבר נתן - להוסיף עוד²⁴.
להשלים הפעולות ד'מבצע חנוכה', עד לתכלית
השלימות²⁵; ולעשות 'סך־הכול' מכללות העניין
דחנוכה, על כל השנה כולה, להאיר את העולם
כולו ב"נר מצווה ותורה אור"²⁶. לשם כך יש לערוך
התועדות נוספת ביום זה²⁷. יש ללמוד ביום זה
את מאמר רבינו הזקן (או על כל פנים חלק ממנו)
המבאר מעלת 'זאת חנוכה', והעיקר 'לחיות' עמו²⁸.
בזאת חנוכה הורה הרבי שלא לכבות את הנרות
אחר תפילת המנחה, ושיישארו דלוקים גם בצאת
החנוכה²⁹.

אחרי החג:

שיירי הפתילות שדלקו ושיירי השמן
שבחנוכייה (לא שבבבוק) - אם לא התנה עליהם
תחילה - עושה להם מדורה בפני עצמם ושורפם³⁰.

שחרית: כבימים הראשונים (הלל שלם, חצי
קדיש, קוראים לכהן "ביום החמישי... מלאה
קטורת", ללוי עד "בן צורישדי", ולשלישי - "ביום
השישי...". אשרי, ובא לציון, קדיש תתקבל, 'בית
יעקב' עד גמירא).

יום שני, ל' בכסלו

ו' דחנוכה - א' דראש־חודש

נוסף על 'ועל הניסים' אומרים 'עלה ויבוא'.
בערבית אין מכריזים 'עלה ויבוא' לאחר
'השכיבנו', מחשש הפסק, אבל מזכירים זאת
לציבור בטפחה על השולחן. שכח לומר 'עלה
ויבוא' בתפילת ערבית, ונזכר לאחר שאמר "ה"
של 'המחזיר שכינתו לציון' - אינו חוזר¹⁹.
שחרית - הלל שלם, ואברהם זקן, זבדיה,
קדיש תתקבל. שיר של יום, ברכי נפשי קדיש
יתום. מוציאים שני ספרי־תורה, בראשון קוראים
בפרשת ראש־חודש, כהן: "וידבר... רביעת ההין",
לוי: "עולת תמיד... ונסכה", ישראל: "ובראשי
חודשיכם...". בספר השני עולה הרביעי בפרשת
נשא: "ביום השישי...", חצי קדיש. אשרי, ובא
לציון [ואין הש"ץ מסיימו בקול²⁰]. יהללו. הנחת
תפילין דרבננתם, קריאת־שמע, פרשיות: 'קדש',
'והיה כי יביאך'. שש זכירות. חליצת התפילין
[הש"ץ יאמר איזה מזמור²¹, כדי לומר אחריו את
הקדיש²²], חצי קדיש, תפילת מוסף⁵.
"מצווה להרבות בסעודת ראש־חודש", ולכן
יש המוסיפין מאכל מיוחד בסעודת היום לכבוד
ראש־חודש, מלבד ההוספה לכבוד החנוכה²³.

24) 'התועדות' תשמ"ט ח"ב עמ' 92.

25) שם עמ' 90.

26) שם עמ' 95. וראה 'התועדות' תש"נ ח"ב עמ' 92,88.

27) 'התועדות' תש"נ ח"ב עמ' 92,88.

28) המאמר: ד"ה ביום השמיני - לקוטי־תורה, דרושי שמע"צ
פוג, (בסופו פ"ב, מתייחס במפורש ל'זאת חנוכה'). הגהות
הצמח־צדק: אור־התורה, חנוכה (כרך ה), דף תתקס"ב,א,
- 'התועדות' תשמ"ט ח"ב עמ' 86. מאמר של הרבי ליום
זה - ד"ה ה'נל', ס' המאמרים מלוקט ח"ד עמ' קט (ובהוצאה
החדשה לפי החודשים - ח"ב עמ' קצג).

29) יומן תשכ"ה אות קס (וכן בכ"כ שנים).

30) שו"ע ונו"כ סי' תרע"ז ס"ד. ביאור־הלכה שם.

האור בעולם לשיטת בית הלל יותר מאשר לדעת בית שמאי -
חמשה נרות. ובליקוטי־שיחות חט"ו עמ' 545, מבאר מה שיום
זה הוא ער"ח [שבד"כ הוא 'יר"כ קטן'], ומ"מ א"צ לתחנון,
אלא הכל נפעל בשלימות מתוך שמחה, הן ע"י עיצומו של יום
(חנוכה) והן ע"י עבודת האדם.

19) שו"ע סי' תכב ס"א, שו"ע אדה"ז ס"ו רצז.

20) כי אז יתחייב לומר ח"ק מייד, כפי שהורה הרבי - ראה
'התקשרות' גיליון תסו עמ' 15 הערה 16

21) וראה בהתקשרות' גיליון תשצ"ו עמ' 17.

22) ספר־המאמרים (ליקוט) לכ"ק אדמו"ר מהורש"ב, ח"ב עמ'
שטו. אנ"ק כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו ח"כ עמ' רפג.

23) ראה שו"ע או"ח סי' תיט וכפ"החיים שם ס"ק ד.

יום רביעי בלילה, אור ליום חמישי: אם צפויה עננות מוגברת, יש לקדש את הלכנה מיד כשאפשר, גם אחר ג' ימים (מעתי-לעת) מהמולד (החל מהלילה), ואין להמתין עד אחר שבעה ימים מהמולד³².

זאת בנוסף להוראות דומות שפורסמו בנדון ב'התקשרות' גיליון קסא עמ' 18 – כל זה במקום ההסתייגות שהיתה בעבר מעריכת חופה בחודשי טבת ושבת, כמ"ש באג"ק ח"ה עמ' נב, חי"ח עמ' טז, ובפרט בח"ז עמ' פח.
 32) שערי-הכולל פרק לג אות ב, עיי"ש בסופו, וכן בהגהת כ"ק אדמו"ר מהורש"ב על זה (בסידור תורה-אור תשמ"ז עמ' 489) ובסופה. וראה בס' 'דיני ומנהגי ראש-חודש – חב"ד' פי"ב הע' 32.

חודש טבת
 מצווה לפרסם את תשובת הרבי, במענה לשאלה האם לערוך חתונה [בחצי השני של רוב החודשים, וכן] בזמנים מסויימים שהיה מנהגנו שלא לקיים בהם חתונה:

"הגבלות בימינו אלה בנוגע לימי חתונה – מלבד המפורשים [=בשולחן-ערוך], כמובן ופשוט – המביאים לדחיית ואיחור זמן החתונה, מביאים בכמה וכמה מקרים, בעוונותינו הרבים, למכשולים בענייני צניעות וכו' דחתן וכלה, וד"ל. "וצריך-עיון גדול ביותר: הכדאיות הן, או אדרבא!?"

"[ולכן עצתי בכלל – שלא לאחר זמן חתונה]"³¹.

31) 'דבר מלך' (הוצאת 'ופרצת', כפר חב"ד תשנ"ט) עמ' 65.

לזכות
אנשי החסד הדגולים
הרה"ח ר' אברהם משה דייטש והרה"ח ר' גבריאל גופין שיחיו
ולע"נ האחים הרה"ח ר' זלמן יודא ור' יוסף יצחק,
בני הרה"ח ר' שלום ישעי' ע"ה דייטש